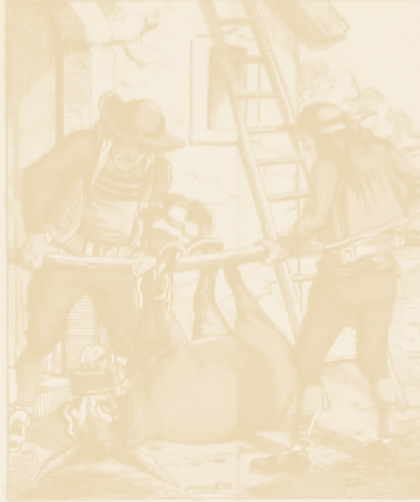

Er was eens een molenaar, die met zijnen zoon, een jongen van vijftien jaren, naar de markt zou gaan om zijn ezel te verkopen.

Om het beest niet vermild en afgemat op de markt te doen komen, en er meerder geld om zijne ringheid van te maken, besloten zijzen het te dragen en bonden zijne poeten te zamen.

Na droegen zij het beest aan een stok op hunne schouders. Die onnoozele lieden! zij bedachten niet hoe zij van iedereen zouden uitgelachen worden.

Museale molenvondst

Jan Menze van Diepen Stichting Slochteren

Nieuwe Hollandsche Kinderprenten
De molenaar, zijn zoon en de ezel.

Een Kinder- of centsprent is een goedkoop gedrukt vel (te koop voor een cent), dat door middel van colportage werd uitgevent, met plaatjes en praatjes. De tekst daarbij kon bestaan uit proza of uit versjes.

Als een voorloper van de strip vertelden de plaatjes en praatjes een verhaal, bijvoorbeeld over heiligen en helden, maar ook sprookjes werden als centsprent verkocht. De centsprenten werden niet alleen gelezen, maar ook voorgelezen of naverteld, waarbij dan de plaatjes werden getoond.

Centsprenten deden ruim drie eeuwen lang dienst als krant, als geïllustreerde bron van verhalen of als beeldverhaal met teksten. Wie geen geld had voor boeken, kon altijd wel voor een cent een prent kopen bij marskramers, venters of in winkels. De kinderprent vertoont een voorstelling in vrij ruwe houtsnijfiguurtjes (bij latere prenten werd wel gebruikgemaakt van houtgravures en steendruk), op niet al te best papier. De plaatjes zijn soms gekleurd: met wat oranje of paarsrood en blauw, soms aangevuld met geel - willekeurige kleurvegen, opgebracht met een grove penseel, duimafdruk of verschoven sjabloon. In later tijd wordt de kleurendruk professioneler.

Naast prenten over allerlei zeden en gebruiken, spreekwoorden, verhalen uit de literatuur van de Middeleeuwen en de 16e-18e eeuw zijn er ook afbeeldingen over beroepen en ambachten, volkswijsheden, moralistische vertellingen, kinderspelen, en onderwerpen uit de bijbel, de geschiedenis, de aardrijkskunde, naast ABC-leesvoorbeelden, vreemde volken, soldaten, voertuigen en beroemde personen. Men kan de prenten, waarbij de avonturen van de hoofdpersonen worden uitgebeeld in 8, 9, 16, 24 of zelfs 48 verschillende tafereeltjes, beschouwen als voorlopers van het stripverhaal.

inv.nr.: JMD-O-354
object: Centsprent; kinderprent
maten: 40,7 x 28 cm
datering: eind 19e eeuw
techniek: Kleurenlitho

Hillebert Siemensma is coördinator van de Jan Menze van Diepenstichting waarvan het depot zich bevindt op het terrein van de Fraeylemaborg in Slochteren.

NIEUWE HOLLANDSE E KINDERPRENTEN.

De molenaar, zijn zoon en de ezel.

Er was eens een molenaar, die met zijn zoon, een jongen van vijftien jaren, naar de markt een goet om zijn ezel te verkopen.

Om het beest niet verwond en afgemat op de markt te zien komen, en er meerder geld en zijn slughed van te maken, besloten zijna het te dragen op beiden zijne pooten te nemen.

Nu droegen zij het beest aan een stok op hunne schouders. Die onnoozle ielen! zij bedachten niet hoe zij van weeten werden uitgelezen worden.

Men riep den molenaar toe, dat hij zelf de grootste aal was. Hij insaakte daarom den ezel wederom, beoorde hem met zijn zoon wederom op de been en deed hem gaan.

Nu liet hij zijn zoon opden ezel zitten en liep zelf als geleider achter; dit gaf aanleiding dat drie kooplieden hem weder bespottig, tegende het is ongeoorloofd, dat de jongen moet rijden de ezel gaan.

De jongeling steg nu af en de grjsaard beklam den ezel, denkende dat nu alles goed was. Maar men, zij zelt het santseds anders hooren.

Nu kwamen er drie meisjes voorbij, van welke de eene seide: het is wel groote schande, dat deze jongeling moet lopen, terwijl die oude afleuken prachtig moet rijden.

De oude man meende dat zij gelijk had, en liet nu zijn zoon achter opstappen en kwam drie mannen. Die riepen dat de ezel te hooren van, en dat hij geen medelijden was dat hem moet hebben.

De derde! het is toch noodig te interven bevelen te stellen. Nu liet hij den ezel los alleen voortuit loopen, en hij en zijn zoon volgden; maar nu kwam er een groepmaker die seide: zij verdrigen hunne schoenen en sporen den ezel, die hantseerikent!